

Samarbeid gir forutsigbarhet

Å finne nok praksisplasser for tannhelsesekretærstudenter, kan by på problemer. I Buskerud og Hordaland har Den offentlige tannhelsetjenesten (DOT) inngått et samarbeid med lærestedene.

Ved Åssiden videregående skole i Drammen, starter elevene ved Vg3 Tannhelsesekretær praksisperioden i uke 41. Fra da og frem til midten av januar, er de mellom 10 og 15 elevene utplassert på tannklinikk to dager i uka. I tillegg kommer de av elevene fra Vg2 Helse-service som har valgt Tannhelsesekretær som yrkesfaglig fordypning (YFF), og som også behøver praksisplass i en periode.

– Det dreier seg om 15–30 plasser per år, alt ettersom hvor store studentkullene er. Først ringer jeg dem som jeg vet sier ja med én gang, og så tar jeg det derfra. Stort sett opplever jeg at tannklinikkene er positive til å ta imot studenter, både i den offentlige og den private tannhelsetjenesten, sier Laila Hjermundrud.

Hun er utdannet tannpleier og tannhelsesekretær, og jobber som faglærer på Helse- og oppvekstfag. Stort sett er det Hjermundrud som er ansvarlig for å skaffe praksisplasser til tannhelsesekretærelevene.

– Vi klarer å skaffe en plass til alle, men det er mye arbeid og organisering som ligger bak. Den gjensidig forpliktende samarbeidsavtalen vi har med fylkestannlegen, der DOT forplikter seg til å ta imot praksiselever, har gjort dette arbeidet mye enklere, sier Hjermundrud.

Viktig yrkes stolthet

Åssiden videregående skole arrangerer veilederseminarer for tannhelsesekretærene som har ansvaret for elevene ute i praksis. De inviteres til skolen, og får informasjon om utdanningen og

Lise Eriksen har jobbet som tannhelsesekretær i 44 år. De siste 33 ved Krokstadelva tannklinikk i Buskerud, som alltid sier ja til praksiselever. Foto: Privat.

læreplanen, om elevenes forventninger, og om praksisplassens forventninger.

– Hva med lærestedets forventninger til praksisplassen?

– Jeg forventer at de har en oppstartssamtale med eleven før de starter samarbeidet, og at de tar kontakt med oss hvis de lurer på noen underveis. I tillegg forventer jeg at tannhelse-

ekretærene ikke bare formidler kunnskapen sin, men også yrkes stolthet, hvorfor de har valgt akkurat dette yrket, sier Hjermundrud.

Hun kommer til klinikken for å ha en samtale med veiler og student minimum to ganger i løpet av praksisperioden, og opplever samarbeidet skole og klinikk som godt.

– Vi har mange flotte veiledere. Voksne damer med mange års erfaring som synes de har verdens mest spennende og varierte jobb, og også yngre som brenner for yrket sitt. Den innstillingen ønsker jeg at de skal la smitte over på elevene våre, sier Hjermandrud.

Sier alltid ja

En av dem som brenner for yrket, er Lise Eriksen. Hun har jobbet som tannhelsesekretær i 44 år, de 33 siste på Krokstadelva tannklinikk i Buskerud. Tannklinikken har til sammen 16 ansatte, og sier alltid ja til praksiselever.

– Gjennom samarbeidsavtalen som Fylkestannlegen i Buskerud har med lærestedet, har vi forpliktet oss til å ta imot elever. Det gjør vi med glede, fordi vi vil at de skal være så gode tannhelsesekretærer som mulig når de er ferdige med utdannelsen, sier Eriksen.

Det er mye en tannhelsesekretær skal ha kunnskap om, både når det gjelder klinisk praksis, pasientbehandling, og administrasjon. Eriksen forteller at elevens praksisperiode er godt tilrettelagt fra skolen sin side, og at elevene har med seg en egen praksisplan på det de skal igjennom av arbeidsoppgaver i løpet av tiden de er der.

– At fremdriftsplanen er lagt på forhånd, gjør det så klart mye enklere for oss. Så snart praksisperioden starter, kan vi gå i gang med å introdusere eleven for det jobben innebærer. Tannhelsesekretær er et veldig givende yrke, og min oppgave som veileder er å åpne det opp for praktikanten, sier Eriksen.

Tannhelsetjenesten i Buskerud krever at alle tannhelsesekretærer skal være autoriserte. Tilbakemeldingene fra elevene som opp gjennom årene har vært utplasserte ved Krokstadelva tannklinikk, er at de lærer veldig mye ute i praksis.

– Tannhelsesekretæryrket blir man kjent med først og fremst gjennom å praktisere det ute i klinikk. Det går

Berit Binde er fylkestannlege i Buskerud. Hun sier at tannhelsetjenesten trenger å rekruttere dyktige tannhelsesekretærer med autorisasjon. Avtalen med lærestedene er derfor til gjensidig nytte. Foto: Carsten Øhrn, Buskerud fylkeskommune.

ikke an å lære et så variert yrke kun ved å sitte på skolebenken, sier Eriksen.

Gir forutsigbarhet

Buskerud har hatt praksisplasser for tannhelsesekretærelevene gjennom mange år, og fra 2010 ble ordningen formalisert gjennom en partnerskapsavtale mellom Fylkestannlegen og Ås-siden videregående i Drammen, avdeling Helse- og oppvekstfag.

– Hvert år inviterer vi Vg3 Tannhelsesekretær og læreren til et informasjonsmøte hos Fylkestannlegen. Vi gir en kort innføring i tannhelsetjenestens oppbygning, hva vi jobber med og hvordan, samt jobbmuligheter, og hvilke forventninger vi har til arbeidstagerne hos oss. Det gir oss en god mulighet til dialog med elevene og lærerne, vi blir litt kjent med hverandre, og terskelen for å ta kontakt og søke stillinger hos oss blir lavere, forteller Berit Binde, fylkestannlege i Buskerud.

– Som fylkestannlege, hvilke fordeler ser du med samarbeidsavtalen?

– Avtalen gir stor grad av forutsigbarhet for både utdanningen og tannhelsetjenesten. Tannhelsetjenesten er avhengig av å rekruttere dyktige tannhelsesekretærer med autorisasjon, og avtalen er derfor til gjensidig nytte. Ordningen er med på å videreutvikle praksisfeltet som læringsarena for fylkeskommunalt ansatte og elever. Vi har klart definerte formål med avtalen som også sikrer organisatoriske rammer for samarbeid, samt partenes ansvar og forpliktelser, sier Binde.

Hvert år gjennomfører fylkestannlegens kontor dialogmøter med ledelsen for utdanningen, for å få avklart om noe i avtalen bør justeres eller endres. Partene blir godt kjent, både med hensyn til verdisyn og utfordringer.

– Gjennom praksisordningen har vi kommet i kontakt med mange dyktige elever som etter hvert er blitt faste medarbeidere hos oss, sier Binde.

Økende behov i fremtiden

Ved Åsane videregående skole i Bergen, er det til sammen 26 tannhelsesekretærelever som skal ut i praksis: 12 elever fra avgangsklassen som går et treårig løp, og 14 elever fra omskoleringsklassen. Tidligere var det lærernes jobb å ringe rundt til tannlegene i fylket og etterlyse praksisplasser, eller elevene måtte gå rundt og spørre selv.

Inntil for to år siden. Da kom det på plass et samarbeid mellom skolen, fylkestannlegen, og Den offentlige tannhelsetjenesten i Hordaland.

– Dette samarbeidet er svært gunstig for oss, sier Anita Refsnes, lektor på Helse- og oppvekstfag.

– Nå får vi en oversikt fra overtannlegen i hvert distrikt som viser hvor mange studenter de kan ta imot. Det er ikke lenger et problem å få tak i nok praksisplasser, sier hun.

Ideelt sett vil Refsnes ha elevene utplassert halvt om halvt i den offent-

lige og i den private tannhelsetjenesten, slik at de får erfaring med flere pasientgrupper og ulike typer behandlinger.

– Vi samarbeider godt med flere private tannleger. Det er viktig at det stilles praksisplasser til rådighet både i det offentlige og det private, for det vil å bli et økende behov for tannhelsesekretærer i fremtiden, sier Refsnes.

Hun forteller at mange av elevene blir tilbudt jobb før de er ferdige med praksisperioden, først og fremst i vikariater i Den offentlige tannhelsetjenesten.

En ressurs

En privat praksis som stiller opp for tannhelsesekretærstudentene, er Bakke tannlegekontor i Trondheim. Her har de ønsket tannhelsesekretærstudenter velkommen i mer enn 30 år.

Tannlege Kai Sandvik ser praksiselevene som en fordel for de ansatte.

– I møte med studentene må vi være oppdaterte på kunnskap, flinke til å formidle, og mer bevisste på det vi gjør, sier Sandvik.

Klinikken rekrutterer også tannhelsesekretærer gjennom å ha dem på utplassering.

– I løpet av en praksisperiode blir vi godt kjent med elevene, og ser hvem som egner seg. Noen tar det raskt, andre trenger litt lenger tid. Studentene får prøve seg på ett og ett område av gangen, og vi bytter på å være kontaktperson for lærestedet. Det fungerer utmerket, sier Sandvik.

– Finnes det ulemper ved å ha studenter i praksis?

– Det må være hvis eleven ikke er engasjert og ikke møter, men det er veldig sjelden. Så snart de har satt seg inn i rutinene, blir studentene snarere en ressurs for klinikken, sier Sandvik.

Tone Elise Eng Galåen